

ormancılık araştırma BÜLTENİ

YIL:2017

Tohum Ağaçlandırma ve Ağaç Islahı

TRABZON – MAÇKA YÖRESİNDE SİTKA LADİNİ (*Picea sitchensis* (Bong) Carr.) ORİJİN DENEMELERİNİN KIRK YILLIK SONUÇLARI

Bu Araştırma Neden Yapıldı

Doęu Karadeniz Bölgesinin asli ağaç türlerinin çoğu yavaş büyürken, bölgenin iklim koşulları birçok hızlı gelişen yabancı türün yetişmesine de olanak sağlamaktadır. Bölgenin özellikleri dikkate alındığında, endüstriyel ağaçlandırma çalışmalarında diri örtünün olumsuz etkisinden kısa sürede kurtulabilecek, verim gücü yüksek yerli ve yabancı hızlı gelişen türleri kullanmanın oldukça önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu süreçte denenen türlerden birisi de Sitka ladinidir. Ladin cinsinin en büyük türü olan Sitka ladininin Doęu Karadeniz Bölgesi koşullarına uyum sağlayacağı düşünülmüştür. Bu amaç doğrultusunda Doęu Karadeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü'nce 1975 yılında bu türün 8 orijininden tohum sağlanarak denemelere başlanılmıştır.

Nasıl Bir Yol İzlendi

8 Sitka ladini ve bir Doęu ladini orijinine ait tohumlar tesadüf parselleri yöntemine göre üç yinelemeli olarak Meryemana Araştırma Ormanı Fidanlığına ekilmişlerdir. Sitka ladini orijin denemesi için pilot bölge olarak kabul edilen Maçka Orman İşletme Müdürlüğü alanlarında 700-1100 m yükseltiler arasında 4 adet deneme alanı seçilmiştir. 1978 yılı ilkbaharında fidanlar 3+0 yaşında iken araziye tesadüf blokları yöntemine göre ve üç yinelemeli olarak dikilmişlerdir. Her bir parsel her bir orijinden 25'er adet fidan dikilmiştir. Böylece bir deneme alanında her bir orijin 3x25=75 fidanla, 4 adet deneme alanında 4x75=300 adet fidanla temsil edilmiştir. Fidanlar arası mesafe 2x2 m, parseller arasındaki ayırım zonu 2 sıra yani 4 m'dir.

Ne Bulundu

Fidanlık aşaması ve arazi aşamasındaki 11. yıl sonuçları değerlendirilerek 1986 yılında "Trabzon Maçka Yöresinde Denenen Sitka Ladini (*Picea sitchensis* Bong. Carr.) Orijin Denemesinin

Sonuçları" adı altında 175 no'lu Teknik Bülten olarak yayınlanmıştır (EYÜBOęLU ve ATASOY, 1986). Projenin fidanlık sonuçlarında ve arazide 11. yıl sonuçlarında en uygun orijinlerin 2 ve 3 nolu Oregon orijinleri olduğu ifade edilmiştir.

30. yıl sonuçları "Trabzon Maçka Yöresinde Sitka Ladini (*Picea sitchensis* Bong. Carr.) Orijin Denemesinin Otuz Yıllık Sonuçları" adıyla 19 no'lu Teknik Bülten olarak yayınlanmıştır (FEYZİOğLU ve ark., 2007). Oregon'dan gelen 2 ve 3 nolu orijinler en iyi gelişimi göstermiştir.

Bu çalışmada; Sitka ladini orijin denemelerinin 40 yıllık sonuçları değerlendirilmiştir. Sitka ladini orijinlerinin gelişimlerini ortaya koymak amacı ile deneme alanlarındaki bireylerin boyları, çapları, hacimleri ve yaşama yüzdeleri belirlenerek orijinler arasındaki farklılıklar tespit edilmiştir. En iyi gelişimi Oregon orijinleri gerçekleştirmiştir.

Ne Öneriliyor

Denemelerde kullanılan orijinlerin alçak rakımlardan gelmiş olması sebebiyle denendikleri alanlarda gerçek gelişimlerini gösteremedikleri göz önüne alınırsa; bundan sonra bölgede Sitka ladini ile yapılacak çalışmalarda bu konuda hassasiyet gösterilmesi yararlı olacaktır.

Denemelerin 40. yılı sonunda elde edilen veriler Sitka ladininin Trabzon – Maçka yöresi ve bölgedeki benzer yetişme ortamlarında yetiştirilebilirliğini göstermiştir. Ancak seçilen deneme alanlarının sadece Trabzon Maçka Orman İşletme Müdürlüğü sınırları içerisinde kalarak sınırlı bir alanı temsil etmesi, az sayıda orijinin kullanılması, denenen türün yabancı bir tür olması, yaşama yüzdelerinin oldukça düşük olması ve rüzgar zararları gibi olumsuzlukların baş göstermesi bu türün bölgede kullanım sakıncalarını ortaya koymuştur. Bu olumsuzluklar nedeniyle bölgede türe karşı temkinli olunmalıdır.